

T.C.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 10.76
Tarih : 12.12.2018

10/1051

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

04-12 Eylül 2015 tarihleri arasında Cizre’de sekiz gün süren ve 14 Aralık 2015’te başlayıp 79 gün süren Şırnak’ın Cizre ve Silopi ilçelerindeki sokağa çıkma yasakları sırasında aralarında çocuk ve kadınların olduğu çok sayıda insan yaşamını yitirmiştir. Yüzlerce insanın yaşamını yitirdiği sokağa çıkma yasaklarının üzerinden üç yıl geçmesine rağmen yaşamını yitirenlere dair hukuki süreçlerde hiçbir ilerleme sağlanmamıştır. Cizre ve Silopi’de yaşanan yaşam hakkı ihlallerine dair yürütülen soruşturmaların bütün aşamalarında dava sürecinin uluslararası insan haklarına uygun, kamuoyunu tatmin edecek bir şekilde adil ve şeffaf yürütülmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci, TBMM İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

1 Nuran İMİR

Şırnak Milletvekili

2 Hasan ÖZGÜNEŞ

Şırnak Milletvekili

3 Hüseyin KAÇMAZ

Şırnak Milletvekili

GEREKÇENİN ÖZETİ

5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu’nun 11/C maddesi gereğince Şırnak Valiliği tarafından 4 Eylül 2015 günü saat 20.00’den itibaren Cizre ilçesinde sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş ve bu yasak 12 Eylül 2015 tarihine kadar sürmüştür. Ardından 14 Aralık’ta tekrar aynı sebeplerden dolayı sokağa çıkma yasağı uygulanmıştır. 3 Mart 2016’ya kadar süren 79 günlük sokağa çıkma yasağı süresince 177 kişi bodrumlarda olmak üzere 288 insan yaşamını yitirmiştir. Yaşamını

yitirenlerden 1'i bebek olmak üzere 41'i çocuk 22'si kadındır. Sokağa çıkma yasağı eş zamanlı olarak Şırnak'ın Silopi ilçesinde de ilan edilmiş, Silopi ilçesinde yasak süresince 68 kişi yaşamını yitirmiştir. Sokağa çıkma yasakları sırasında yaşam hakkı ve ağır insan hakları ihlalleri sayısızca yaşanmış, en temel insan hakkı olan yaşam hakkı defalarca ihlal edilmiştir. Çatışmalar sırasında yüzlerce sivil yaşamını yitirmiştir. Yasak sürecinin üzerinden geçen üç yıla rağmen yargı mekanizması, yaşamını yitirenlere ilişkin hukuki süreçlerde ve açılan soruşturmalarda hiçbir ilerleme sağlanmamış, tam aksine açılan davaların büyük bir çoğunluğu takipsizlikle sonuçlanmıştır.

GEREKÇE

Türkiye, 1954 yılında imzalayarak taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin temel maddeleri olan yaşam hakkı, hak arama özgürlüğü, adil yargılama hakkı, suç ve cezaların kanuniliği vb. maddelerini yerine getirmekle mükellef kılınmıştır. Devletin iç mevzuatının bir parçası haline gelen Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine göre düzenlenmiş olan Anayasanın 36. Maddesinde herkes yargı mercileri önünde davacı ve ya davalı iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.

Sokağa çıkma yasakları ve yaşanan ağır hak ihlallerinin üzerinden yaklaşık üç yıl geçmesine rağmen Şırnak'ın Cizre ve Silopi ilçelerinde yaşamını yitirenlere ilişkin açılan soruşturmaların çoğu takipsizlikle sonuçlanmıştır. Bir çok davada da sanıklar hakkında daimi arama kararı verilerek faillerin bulunamadığı öne sürülmüştür. Yaşanan ölümlere ilişkin açılan davaların çoğunda net deliller olmasına rağmen yaşanan deliller göz ardı edilerek takipsizlik kararları verilmiştir. Soruşturmalara ilişkin bazı veriler ve kararları şöyle sıralayabiliriz.

Mehmet Emin Levent (21) Nur mahallesinde zırhlı araçtan açılan ateş sonucu yaşamını yitirmiş, ölümüne ilişkin başlatılan soruşturma takipsizlikle sonuçlanmıştır. Ölümü için hukuka uygun denildi.

Sait Çağdavul (19) Zırhlı araçtan açılan ateş sonucu yaşamını yitiren ve cenazesi günlerce camide bekletilen Sait Çağdavul'un ölümüne ilişkin başlatılan soruşturma halen sürmektedir.

Muhammed Tahir Yaramuş (35) lmne ilişkin açılan ve annesi Susin Yaramuş'un şüpheli sıfatıyla ifadesinin alındığı soruşturmaya takipsizlik kararı verilmiştir. Karara yapılan itiraz reddedilmiş ve dosya AYM ye taşınmıştır.

Cemile ağırğa (10) Evlerinin önünde vurularak öldürülen ve cansız bedeni buzdolabında saklanan 10 yaşındaki Cemile ağırğa'nın ölümüne ilişkin açılan soruşturmada da faillerin tespit edilemediği ileri sürülerek daima arama kararı alınmış dosya zaman aşımına bırakılmıştır.

Osman ağlı (18) Gizli tanık ifadelerinin yer aldığı Osman ağlı'nın hakkında açılan soruşturmada takipsizlikle sonuçlanmıştır.

Meryem Sne (53) İ kanamadan dolayı hayatını kaybettiği şeklinde ölüm nedeni açıklanan Meryem Sne'nin dosyasında daimi arama kararı alındı. 7 ocuk annesi olan ve cenazesi dondurucuda muhafaza edilen Meryem Sne'nin faillerinin bulunmadığı ileri srlmştir.

Özgür Taşkın(17) Akrabasının evine gittiği sırada keskin nişancı ateşi sonucu hayatını kaybeden zgr Taşkın'ın dosyası takipsizlikle sonuçlanmıştır.

Seyit Eşref Erdin (59) açılan ateş sonucu hayatını kaybetmiştir. İki gün boyunca cenazesi evde bekletilen Seyit Eşref Erdin'in davasında halen bir ilerleme sağlanmamıştır.

Zeynep Taşkın (18) Dışarıya çıktığı sırada açılan ateş sonucu hayatını kaybeden ve kucağındaki bebeği yaralanan Zeynep Taşkın'ın dosyası halen açık ve bir ilerleme gözükmemektedir.

Selman Ağar (9) Kafasından aldığı kurşunla yaşamını yitiren Selman Ağar'ın dosyasında daimi arama kararı alınmış ve zaman aşımı süresi olarak 2040 yılı belirlenmiştir.

Bünyamin İrci (14) Dosyası hakkında şırnak Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yetkisizlik kararı verilmiştir.

Emel Ayhan (16) Yüzde elli engelli raporu bulunan Emel Ayhan'ın ölümüne ilişkin başlatılan soruşturma takipsizlikle sonuçlanmıştır.

Mehmet Tunç: Bedeninde aşırı derecede yanıklar bulunmasına rağmen ölümüne ilişkin başlatılan soruşturmada takipsizlik kararı verilmiştir.

Zeki Acar : Şırnak Başsavcılığı tarafından takipsizlik kararı verildi. Ölümüne ilişkin hukuka uygundur ifadesi kullanıldı ve verilen karar avukatlara tebliğ edilmemiştir.

Silopi'de sokağa çıkma yasağı sırasında öldürülen DBP parti meclisi üyesi Seve Demir'in cesedinde 11 kurşun ,Silopi Halk Meclisi Eş başkanı Pakize Nayır'ın cesedinde 5 kurşun ,Fatma Uyar'ın cesedinde 3 kurşun bulundu. Otopsi raporlarına rağmen ölümleri hakkındaki soruşturmada halen bir ilerleme yok.

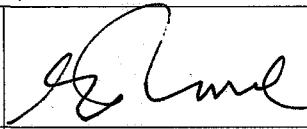
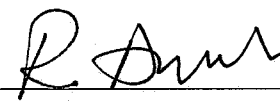
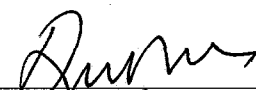
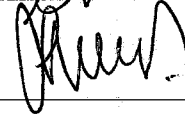
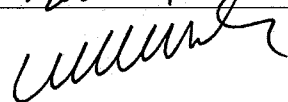
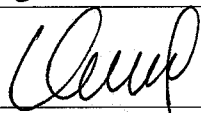
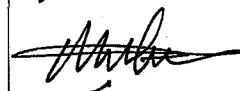
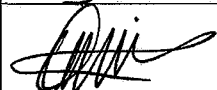
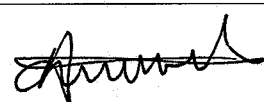
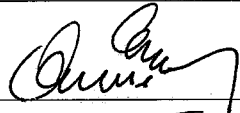
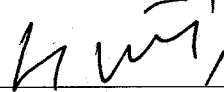
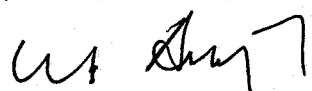
Asya Yüksel: Asya Yüksel'in ölümüne ilişkin açılan soruşturmada Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığının verdiği kararda kovuşturmaya yer yoktur denildi. Yüksel'in ölümünde hukuka aykırılık yoktur güvenlik güçleri meşru müdafaa yapmıştır denilmiştir.

Bunlarla birlikte 86 kişi ile ilgili açılan davalarda takipsizlik kararı verilmiştir. Takipsizlik kararı verilenlerin isimleri şöyle; Meryem Akyol, Azat Yılmaz, Agit Küçük, Selim Turay, Ömer Baran, Nebi Katlav, Tajdin Nerse, Ercan Pişkin, Aydın Erol, Mehmet Şirin Elinç, Murat Erdin, Barış Gasır, Abdülmenaf Yılmaz, Cihan Çelik, İbrahim Akhan, Mahmut Duymak, Sabri Sezgin, Abdullah İnedi, Mahsum Erdoğan, Murat Ekinci, Kasım Yana, Metin Karane, Mesut Özer, Hediye Erden, Hediye Şen, Mehmet Tungut, Emane Şahin, Osman Terkin, Mehmet Saçan, Mehmet Dalmış, Abdülhamit Poçal, Ahmet Tunç, Aziz Yural, Umut Ürek, Tahir Çiçek(AİHM), Nihat Sömer, Halil Sömer, Nuri Çağlı, Mehmet Rıdvan Kaymaz, Sezai Borçin, Ferhat Karaduman, Zehra Başkurt, Selman Erdoğan, Yasin Özmen, Rüzgâr Yıldızgörer, Mehmet Edin, Rohat Aktaş, İbrahim Temel, Mehmet Yavuzel, Kenan Adıgüzel, Star Özkül,Cebrail Mungan, Ekrem Sevilgen, Mehmet Kaplan, Mehmet Benzer, Mustafa Gasyak, Orhan Tunç(AİHM), Mehmet Tunç(AİHM), Ramazan Aydın, Adil Küçük, Sahip Edin(AİHM), Ramazan Biriman, Fırat Çağlı, Nursel Dalmış(AİHM), Nizar Isırgan, Yakup Isırgan, Yakup Dadak, Muharrem Erbek, Ferdi Kalkan, Garip Mubarız, Yasemin Çıkmaz, Abdülcebar Taşkın, Yılmaz Geçim, Cengiz Sansak, Tahir Akdoğan(gizlilik kararı), Hacı Özdal,Meryem Dadak, Hasan Ayaz, Abdullah Gün, Serdar Özbek, İbrahim İverendi, Bişeng Kolanç, Şükrü Coşkun, M. Sait Arslan, Besna Zırığ, Mehmet Emin Bayar, Lokman Bilgiç, Mehmet Özkül, Asya Yüksel(AİHM), Emre İdim, Hüseyin Paksoy, Felek Çağdavul, Ferhat Balcal, Sultan Irmak, İbrahim Temel, Derya Koç, Emel Ayhan, Serhat Altun, Yunus Meral, Tuba Eminoglu, İslam Balıkesir, Berjin Demirkaya, Cihan Karaman, Güler Eroğlu, Abbas Gülbahçe, Erdal Kar, Zeki Acar, Hüseyin Kayaalp, Agıt Akıl, Selami Yılmaz, Mahmut Yıldızgörer, İbrahim Altunkaynak, Gülistan Üstün, Çimen Tankan, Harun Barın, İsmail Çetin,

Davut Acar, Ferhat Özlüer, Mevlüde Özalp, Emel Çetin, Mehmet Can, Murat Şiyar Tunç, Aydın Güner, Aydın Güner, Eda Kutay, Abdullah Zilayaz, Abdulaziz Arslan, İsa Tilaver, Mustafa Uğur, Emrah Ortak, Ahmet Turan, Mevlüde Bozkurt, Serdar Pişkin, Evin Öz.

Yapılan onca hukuksuzluğun belki de en vahim boyutlarından biri de üzerinden üç yıl geçmesine rağmen yaşamını yitiren birçok insanların cenazelerinin hala bulunamamış olmasıdır. Feride Yıldız, Sakine Durmuş, Mardin Çelebi, Hacer Aslan, Osman Gökhan, Hüseyin Derviş, Servet Aslan, Serdar Pişkin, İdris Susin, Ali Aslan, Cemal Pürlek, Emrah Aşkan, Osman Esmeray, Ruken Alpaslan, Mustafa Keçanlı ve Emrah Aşkın'ın cenazeleri henüz bulunamamıştır. Cenazeleri bulunamayanların ailelerinin başvurmadıkları resmi merci kalmamasına rağmen karşılarında hiçbir muhatap bulamamışlardır.

Onlarca soruşturmanın sonuçsuz kaldığı ve çoğunun takipsizlikle sonuçlandığı davalarda yaşananların sadece hukuksuzluk değil aynı zamanda bir insanlık suçu olduğu unutulmamalıdır. Üç şartın gerçekleşmesi, bir fiilin insanlığa karşı suç olarak tanımlanabilmesini sağlar. Bu şartlar: 1- Fiilin yaygın ve sistematik bir saldırı çerçevesinde gerçekleştirilmesi, 2-Fiilin sivil halka yönelik olması, 3- Failin kasıtlı bir biçimde ve kendi suçunu da kapsayan bu saldırının bilincinde hareket etmesidir. Üç yıl önce yaşanan sokağa çıkma yasakları sırasında ve sonrasında yaşamını yitirenlerle ilişkin davalara ilişkin sağlıklı bir hukuki sürecin işletilebilmesi, bu hukuksuz süreçlerin son bulması yargının şeffaf bir şekilde işlemesi için bu hukuksuzlukları tespit etmek ve alınacak önlemlerin saptanması amacıyla Meclis Araştırma Komisyonu kurulması aciliyet taşımaktadır.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	PERO DUNDAR	MARDİN	
3	RIDVAN TURAN	MERSİN	
4	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
5	MENSUR IŞIK	MUŞ	
6	GÜLISTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
7	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SİİRT	
8	SIDIK TAŞ	SİİRT	
9	NİMETULLAH ERDOĞMUŞ	ŞANLIURFA	
10	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
11	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
12	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
13			
14			
15			
16	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
17	MUAZZEZ ORHAN	VAN	
18	BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN	VAN	
19	MURAT SARISAÇ	VAN	
20	TAYİP TEMEL	VAN	